

V zadevi Pečnik v. Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *Predsednik senata*

gospod B.M. **Zupančič**,

gospod L. **Caflisch**,

gospa M. **Tsatsa-Nikolovska**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 9. marca 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 76439/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 23. oktobra 2001 vložil slovenski državljani gospod Primož Pečnik (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1973 in živi v Celju.

2. Pritožnik se je 25. februarja 1994 poškodoval medtem ko je kot nabornik služil vojaški rok.

3. Dne 4. februarja 1997 je pritožnik proti Ministrstvu za obrambo vložil tožbo pri Okrajnem sodišču v Ljubljani in zahteval odškodnino v višini 1.821.312 SIT (približno 7.590 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe.

Dne 30. oktobra 2000 je Okrajno sodišče v Ljubljani odločilo, da je zadeva izven njegove pristojnosti in jo je dodelilo v presojo Okrožnemu sodišču v Ljubljani.

Med 26. oktobrom 2000 in 15. oktobrom 2001 je pritožnik vložil štiri pripravljalne spise in/ali predloge dokazov

Med 9. septembrom 1998 in 20. novembrom 2001 je pritožnik vložil šest prošenj za določitev naroka za obravnavo.

Od petih narokov za obravnavo med 20. septembrom 2001 in 31. majem 2002 ni bil noben preložen na željo pritožnika.

Na zadnji obravnavi je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je zavrnila zahtevek pritožnika, je bila pritožniku vročena 11. junija 2002.

1. Dne 27. junija 2002 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Ljubljani.

Dne 11. junija 2003 je sodišče ugodilo zahtevku pritožnika in vrnilo zadevo v ponovno obravnavo.

Odločba je bila pritožniku vročena 26. junija 2003.

1. Med ponovno obravnavo je pritožnik 28. avgusta 2003 vložil prošnjo za določitev naroka za obravnavo.

Dne 16. oktobra 2003 je pritožnik vložil pripravljalni spis.

Sodišče je opravilo obravnavi 30. oktobra 2003 in 8. decembra 2003. Narok za obravnavo 22. decembra 2003 je bil na željo pritožnika preložen na 12. januarja 2004, zaradi smrti pritožnikovega družinskega člana.

Pritožnik se ni udeležil naroka za obravnavo 12. januarja 2004, zato je Okrožno sodišče v Ljubljani zamrznilo postopek.

Dne 13. aprila 2004 je pritožnik sodišče zaprosil, da odmrzne postopek, dne 6. maja 2004 pa je vložil prošnjo za določitev naroka za obravnavo.

Od dveh narokov za obravnavo 4. junija 2004 in 2. septembra 2005 ni bil noben preložen na željo pritožnika.

Med postopkom je sodišče določilo izvedenca medicinske stroke.

Dne 28. oktobra 2004 in 1. avgusta 2005 je pritožnik vložil pripravljalne spise.

Na zadnjem naroku za obravnavo je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika je bila pritožniku vročena 3. oktobra 2005.

1. Dne 18. oktobra 2005 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Ljubljani.

Postopek še ni zaključen.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČII. LENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

4. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

6. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

7. Glede možnosti sklicevanja na 6. člen Sodišče ponovno ugotavlja, da v sporih med upravnimi oblastmi in uslužbenci, katerih delovna mesta vključujejo izvajanje nalog na

podlagi posebnih pooblastil v okviru domače zakonodaje, ne dopuščajo možnosti sklicevanja na prvi odstavek šestega člena. Ne glede na to in ob upoštevanju dejstva, da je pritožnik utrpel poškodbe medtem ko je kot nabornik služil vojaški rok, Sodišče meni, da ni bil na delovnem mestu »kot nosilec/vršilec suverenosti države Članice« (glej *Pellegrin v. Francija* [GC], št. 28541/95, 67. odst., ESČP 1999-VII). Posledično je v obravnavani zadevi možno sklicevanje na omenjeno določilo.

8. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. 1. Prvi odstavek 6. člena

9. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je začelo 4. februarja 1997, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Okrajnem sodišču v Ljubljani, in še vedno traja. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot devet let in en mesec na štirih stopnjah sojenja.

10. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

11. Sodišče opaza, da je zamudo v časovnem obsegu 3 mesecev in 21 dni mogoče pripisati odsotnosti pritožnika na narokih za obravnavo 22. decembra 2003 in 12. januarja 2004, ter posledični zamrznitvi zadeve in je ni mogoče pripisati Vladi.

12. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi, tudi ob upoštevanju dejstva da krivdo za zamudo v obdobju med 22. decembrom 2003 in 13. aprilom 2004 ni mogoče pripisati Vladi, predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

1. 2. 13. Člen

1. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnili že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

2. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

III. UPORABA 41. ČIV. LENA KONVENCije

3. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

4. Pritožnik je zahteval 10.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

5. Vlada je zahtevku oporekala.

6. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 1.200 EUR (eurov).

B. Stroški

1. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.170 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

2. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

3. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in na podlagi prej navedenih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

1. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. č3. lena Konvencije;

4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. č5. lena Konvencije;

6. *razsoja*,

(a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravnomoč(b) na v skladu z drugim odstavkom 44. č(c) lena Konvencije, plač(d) ati pritožniku 1.200 EUR (tisoč(e) dvesto eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč(f) eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

(g) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plač(h) ila, na navedene zneske obrač(i) unajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne toč(j) ke;

7. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevkov po pravič8. nem zadošč9. enju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 30. marca 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger		John Hedigan
Sodni tajnik		Predsednik senata